

Lector univ. dr. Mariana GURĂU

POLITICI, OPȚIUNI ȘI PROCEDURI CONTABILE

Lector univ. dr. Mariana GURĂU

POLITICI, OPȚIUNI ȘI PROCEDURI CONTABILE

**pentru entitățile economice ale căror valori mobiliare
nu sunt admise la tranzacționare pe o piață reglementată**

Copyright © 2015, **Editura Pro Universitaria**

Toate drepturile asupra prezentei ediții aparțin
Editurii Pro Universitaria

Nici o parte din acest volum nu poate fi copiată fără acordul scris al
Editurii Pro Universitaria

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
GURĂU, MARIANA

**Politici, opțiuni și proceduri contabile pentru
entitățile economice ale căror valori mobiliare nu sunt
admise la tranzacționare pe o piață reglementată /**

Mariana Gurău. - București : Pro Universitaria, 2015

Bibliogr.

ISBN 978-606-26-0271-0

657.41/.45

PREZENTAREA MATERIALULUI

Potrivit reglementărilor contabile, fiecare entitate economică trebuie să dețină un manual de politici contabile precum și proceduri pentru aplicarea acestora, având rolul de a înlesni procesul de recunoaștere și evaluare a operațiilor contabile, de a minimiza erorile și riscurile activității contabile, de a ușura instruirea noilor angajați, etc.

Materialul de față, conceput pe baza *OMFP 1802 / 2014 Reglementări contabile privind situațiile financiare anuale individuale și situațiile financiare anuale consolidate*, relevă modul în care se întocmește un manual de politici contabile, raționamentul care stă la baza alegerii metodelor, tratamentelor, procedeele contabile privind recunoașterea și evaluarea, în concordanță cu obiectul de activitate dar și cu țelul unei entități economice, utilizarea politicilor contabile în obținerea unei imagini fidele a poziției financiare și a rezultatului.

Cartea se adresează studenților din învățământul superior economic, masteranzilor domeniului contabil și, nu în ultimul rând, practicienilor contabili, constituind pentru fiecare în parte un ajutor în identificarea tratamentelor, metodelor și procedeele adecvate interesului propriu, dar poate să constituie, de asemenea, un ajutor în înțelegerea informației oferite de situațiile financiare pentru utilizatorii acesteia.

Pe lângă partea teoretică însoțită de aplicații practice, lucrarea cuprinde și un studiu de caz relevant privind rezultatele obținute prin folosirea a trei tipuri de politici contabile, pe exemplul aceleiași entități economice. Studiul este finalizat cu situațiile financiare pentru cele trei tipuri de politici contabile care reflectă, în mod evident, diferențele dintre poziția financiară și rezultat obținute din aceleași operații însă, rezolvate prin aplicarea unor politici diferite.

Anexat, materialul cuprinde: un glosar de termeni precum și extrase din politicile și procedurile contabile ale unei entități economice. La finalul lucrării prezentăm o culegere de aplicații care poate fi de ajutor persoanelor care urmează să treacă printr-un examen sau care doresc să își verifice cunoștințele.

CAPITOLUL 1. POLITICILE CONTABILE - INSTRUMENT PENTRU REALIZAREA OBIECTIVULUI CONTABILITĂȚII

Cu un istoric bogat, contabilitatea a evoluat de-a lungul timpului în încercarea de a-și perfecționa baza teoretică și metodele de cercetare, uneori având ca punct de plecare practica pentru a ajunge la teorie, alteori primând teoria.

1.1 Definirea și obiectivul contabilității

Una dintre definițiile contemporane date contabilității este aceea de „arta de a înregistra și sistematiza, într-un mod semnificativ, valoarea monetară a tranzacțiilor comerciale și evenimentelor cu caracter financiar, de a întocmi documentele contabile de sinteză și de a interpreta rezultatele”¹.

Profesorul Ion Ionașcu, în lucrarea „Epistemologia contabilității” definește contabilitatea din perspectiva unei abordări sistematice, ca fiind un sistem de informare, adică un ansamblu de elemente (resurse umane și materiale) care permite culegerea, prelucrarea, stocarea și comunicarea informațiilor, în vederea luării deciziilor. (pg. 37) ... contabilitatea apare ca singurul (sub)sistem de informare capabil să omogenizeze o multitudine de tranzacții eterogene, prin utilizarea etalonului monetar și să furnizeze o reprezentare coerentă a fenomenelor observate prin intermediul corelațiilor contabile (utilizări = resurse; debit = credit; activ = pasiv; valori efective = valori prestabilite ± abateri; venituri – cheltuieli = ± rezultat).

În articolul „Cele trei vârste ale contabilității”, Bernard Colasse afirmă: „Contabilitatea este ea însăși istorie: cărțile contabile au vocația de a păstra urma unui anumit număr de evenimente cu consecințe economice..., viața organizațiilor și, în special, a întreprinderilor constituie un material de alegere, din păcate puțin exploatat pentru a face istorie; acesta face din istoria contabilității istoria unei istorii și îi conferă o armă proprie pentru a seduce cercetătorul”

Legea contabilității nr. 82/1991, versiune actualizată, definește contabilitatea ca fiind știința și arta stăpânirii afacerilor, „activitate specializată în măsurarea, evaluarea, cunoașterea, gestiunea și controlul activelor, datoriilor și capitalurilor proprii, precum și a rezultatelor obținute din activitatea persoanelor juridice și fizice” în care scop „trebuie să asigure înregistrarea cronologică și sistematică, prelucrarea, publicarea și păstrarea informațiilor cu privire la poziția financiară, performanța financiară și fluxurile de trezorerie, atât pentru cerințele interne ale acestora, cât și în relațiile cu investitorii prezenți și potențiali, creditorii financiari și comerciali, clienții, instituțiile publice și alți utilizatori.”

Contabilitatea reprezintă un instrument de cunoaștere și management a poziției financiare, a rezultatului obținut și a modificării poziției financiare. Ea trebuie să asigure informații pentru investitorii de capital, pentru instituțiile statului (inclusiv administrația fiscală), furnizori, salariați, etc.

---

¹ Gagnon, Savard, Decoste, Gravel, Parent: L'Entreprise: son milieu, sa nature et ses fonctions, Gaetan Morin Editeur, 1986, p.197.

Utilizatorii informației contabile sunt capabili să evalueze capacitatea entității de a genera numerar sau echivalente de numerar în cazul în care informațiile primite sunt concentrate asupra poziției financiare, performanței și modificărilor poziției financiare a entității.

Obiectivul contabilității este acela de a prezenta o imagine fidelă a poziției financiare, performanțelor și fluxurilor de trezorerie ale unei entități prin intermediul situațiilor financiare, informații utile unei categorii largi de utilizatori.

Imaginea fidelă (true and fair view), obiectiv fundamental al contabilității, este un concept de origine britanică ce are în vedere respectarea normelor contabile și a legii. Termenii care definesc imaginea fidelă sunt aceia de imagine veridică și imagine corectă sau imagine reală și corectă.

Geoffrey Alan Lee definește, în 1982 imaginea fidelă astfel: „Astăzi, imaginea fidelă a devenit un termen de artă. Ea presupune prezentarea de conturi întocmite în conformitate cu principiile contabile general acceptate, utilizarea de cifre cât mai exacte posibil, realizarea de estimări cât mai rezonabile ori aranjarea lor de așa manieră încât să se poată furniza, cu toate limitele practicilor contabile curente imaginea cea mai obiectivă posibil, lipsită de erori, distorsiuni, manipulari sau omisiuni semnificative. Cu alte cuvinte trebuie avute în vedere atât litera cât și spiritul legii”².

Poziția financiară este influențată de resursele economice și de capacitatea de finanțare, de gradul de adaptare la schimbările mediului economic și financiar. Aceasta definește potențialul economico - financiar al unei entități economice, respectiv capitalul propriu și atras precum și capacitatea acestuia de a genera beneficii economice.

Elementele proprii poziției financiare cuantificate la un moment dat și în mișcare, după restricțiile „tratamentelor financiare”, sunt: activele, datoriile, capitalul propriu.

$$\text{ACTIV} = \text{CAPITALURI PROPRII} + \text{DATORII}$$

Performanța financiară sau **rezultatul** este definit prin prisma profitabilității entității iar ecuația folosită este:

$$\begin{aligned} \text{REZULTATUL EXERCIȚIULUI} &= \text{VENITURI} - \text{CHELTUIELI} \\ &\text{Sau} \\ \text{CHELTUIELI} \pm \text{REZULTATE NETE} &= \text{VENITURI} \end{aligned}$$

Deoarece rezultatul se calculează ca diferența dintre venituri și cheltuieli, acestea se reflectă în bilanț, prin intermediul rezultatului, ca structuri de capital propriu.

---

² G.A. Lee, Modern financial accounting, Walton on thames, Survey, 1981, pag 270

1.2. Echilibrul dintre caracteristicile calitative ale informației financiare utile

Când ne referim la caracteristicile calitative ale informațiilor financiare utile avem în vedere, cu preponderență, informațiile prezentate prin intermediul Notelor explicative la situațiile financiare.

În bilanț, contul de profit și pierdere, situația modificărilor capitalului propriu și în situația fluxurilor de trezorerie, informația este transmisă cifric, fără echivoc dar și fără detalii privind modul în care s-au obținut valorile cuprinse în aceste documente.

Notele explicative cuprind informații cu caracter descriptiv, care îl ajută pe utilizator să înțeleagă, să facă diferențe și să ia decizii.

Informațiile financiare prezentate prin intermediul situațiilor financiare trebuie să îndeplinească o serie de calități pentru a fi utile în luarea deciziilor. Pentru ca informațiile financiare să fie utile, ele trebuie să fie relevante și să reprezinte exact ceea ce își propun să reprezinte. Utilitatea informațiilor financiare este amplificată dacă acestea sunt comparabile, verificabile, oportune și inteligibile.

Caracteristicile calitative ale informațiilor financiare utile ajută la identificarea tipurilor de informații care pot fi utile pentru investitorii existenți și potențiali, împrumutători și alți creditori în deciziilor acestora cu privire la finanțarea unei entități economice.

Caracteristicile calitative ale informațiilor financiare utile se clasifică în:

- a) fundamentale: - relevanta
  - reprezentarea exacta (completa, neutra și fără erori)
- b) amplificatoare - comparabilitatea
  - verificabilitatea
  - oportunitatea
  - inteligibilitatea

1.2.1. Caracteristicile calitative fundamentale: relevanța și reprezentarea exactă

Relevanța: reprezintă capacitatea informației de a fi utilă beneficiarilor în luarea deciziilor. Informațiile financiare relevante sunt cele care au capacitatea de a genera o diferență în deciziile luate de către utilizatori.

De exemplu: informațiile despre poziția financiară sau performanțele din exercițiile precedente sunt utile în previzionarea poziției financiare și a rezultatului în perioadele următoare, precum și a altor informații de care utilizatorii ar putea fi interesați (dividende, capacitatea de a achita datoriile, salariile, etc.)

SAU

O entitate economică prezintă în notele explicative faptul că toate utilajele se amortizează prin aceeași metodă de amortizare. Informația nu este relevantă deoarece e obligatoriu ca pentru o clasă de imobilizări să se folosească aceeași metodă de amortizare. Dacă, însă se specifică și metoda de amortizare folosită, informația capătă relevanță.

SAU

O societate comercială care are ca obiect de activitate „Închirierea bunurilor proprii sau subînchiriate” și deține 250 de clădiri pe care le folosește pentru desfășurarea activității de bază. Cumpără o clădire de la unul dintre asociați. Acordul de vânzare s-a făcut în funcție de cerințele impuse de definiția valori juste, tranzacția desfășurându-se de bună voie, între părți aflate în cunoștință de cauză.

Achiziția clădirii de la unul dintre asociați trebuie să fie prezentată în situațiile financiare? Este aceasta o informație utilă?

Da, achiziția trebuie să fie menționată în situațiile financiare ale entității, deoarece clădirea a fost cumpărată de la un asociat (parte afiliată). Tranzacția trebuie să se prezinte separat chiar dacă valoarea acesteia este ne semnificativă.

În notele explicative se va specifica faptul ca clădirea a fost achiziționată de la o parte afiliată, tipul tranzacției (achiziție), condițiile tranzacției, respectiv tranzacția a fost făcută de bună voie, între părți aflate în cunoștință de cauză.

SAU

O societate comercială deține o clădire a cărei amortizare anuală este de 35.000 lei. În luna mai decide vânzarea acesteia, precedată de o renovare. Până la sfârșitul exercițiului financiar, aceasta nu s-a vândut.

Este util să se informeze în situațiile financiare despre această decizie?

Da, deoarece în cea de-a doua jumătate a anului nu s-a înregistrat amortizare pentru clădirea respectivă. A fost afectat astfel contul de profit și pierdere cu cheltuieli în minus de 17.500 lei, efectele acestei decizii urmând să influențeze și exercițiul următor.

Reprezentarea exactă: Pentru a fi utile, informațiile financiare nu trebuie doar să reprezinte fenomenele relevante, ci trebuie și să reprezinte exact fenomenele pe care își propune să le reprezinte. Pentru a fi o reprezentare exactă perfectă, o descriere trebuie să aibă trei caracteristici: *să fie completă, neutră și fără erori.*

O descriere completă include toate informațiile necesare pentru ca un utilizator să înțeleagă fenomenul descris, inclusiv toate descrierile și explicațiile necesare.

De exemplu: descrierea completă a activelor imobilizate se referă la descrierea numerică însoțită de descrierea metodei de amortizare folosită, a costului la care acestea sunt prezentate (costul inițial sau valoarea justă).

O descriere neutră este una care nu suportă influențe în selecția și prezentarea informațiilor financiare.

Fără erori înseamnă că nu există erori sau omisiuni în descrierea fenomenelor, iar procesul utilizat pentru a genera informațiile raportate a fost selectat și aplicat fără erori în cadrul procesului.

1.2.2. Caracteristicile calitative amplificatoare

sporesc utilitatea informațiilor relevante și reprezentate exact (fundamentale).

Caracteristicile *calitative care amplifică* utilitatea informațiilor relevante și reprezentate exact sunt: *comparabilitatea, verificabilitatea, oportunitatea și inteligibilitatea.*

Comparabilitatea: presupune necesitatea ca utilizatorii să poată compara

- informațiile din situațiile financiare ale unei întreprinderi în timp (tendențe)
- situațiile financiare ale diverselor întreprinderi
- trebuie să fie informați despre politicile contabile și despre orice modificare a acestor politici,
- despre efectele unor astfel de modificări..

Verificabilitatea ajută în asigurarea utilizatorilor că informațiile reprezintă exact fenomenele economice pe care își propun să le reprezinte.

Oportunitatea înseamnă că informațiile sunt disponibile în timp util pentru a influența deciziile celor interesați. În general, cu cât sunt mai vechi informațiile, cu atât sunt mai puțin utile.

Inteligibilitatea: reprezintă o calitate esențială în sensul că informațiile contabile trebuie să fie clasificate, caracterizate și prezentate în mod clar și concis.

Se presupune ca utilizatorii dispun de cunoștințe suficiente privind desfășurarea afacerilor și activităților economice, de noțiuni de contabilitate și au dorința de a studia informațiile prezentate, cu atenția cuvenită.

În cele din urmă, dar nu și din punctul de vedere al importanței, informațiile trebuie să genereze întotdeauna beneficii mai mari decât costurile producerii acestora și pentru o gamă cât mai mare de utilizatori, caz în care acestea ar oferi un echilibru de imagine și profit.

Producerea și publicarea unor informații contabile care să prezinte echilibrat toate calitățile prezentate mai sus, trebuie să conducă la obținerea unor situații financiare care să reflecte o imagine fidelă a poziției financiare și rezultatului entității.

În concluzie, **informația contabilă**, rezultat al unui sistem de principii și reguli relative omogene, rămâne “**asul**” din măneca diferitelor grupuri de utilizatori, cu un grad ridicat de credibilitate în raport cu celelalte surse informaționale de pe raza de activitate a companiei, **contabilitatea** fiind adesea percepută drept un veritabil “**arbitru**” între oferta de informații pe de o parte și varietatea cerințelor informaționale aparținând fiecărei categorii de utilizatori, pe de cealaltă parte.

1.3. Informația contabilă și utilizatorii acesteia

Informația reprezintă o necesitate indispensabilă în procesul decizional în special în contextul evoluției explozive din zilele noastre.

Informația contabilă este oferită utilizatorilor interni și externi prin intermediul situațiilor financiare. Situațiile financiare anuale cuprind: bilanțul, contul de profit și